

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LƯƠNG THẾ ĐỒNG

**ĐÁNH GIÁ SỰ THAM GIA CỦA
CÁC HỢP TÁC XÃ TRONG XÂY DỰNG
NÔNG THÔN MỚI TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 606201 05

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Triệu Đức Hạnh

THÁI NGUYÊN, NĂM 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, chưa công bố tại bất cứ nơi nào. Mọi số liệu sử dụng trong luận văn này là những thông tin xác thực.

Tôi xin chịu mọi trách nhiệm về lời cam đoan của mình./.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2016

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Lương Thế Đồng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

Đảng ủy, Ban giám hiệu Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Phòng Đào tạo đã tạo điều kiện tốt cho tôi trong suốt thời gian học tập tại đây.

Tôi xin chân thành cảm ơn Huyện ủy, UBND huyện Định Hóa, Đảng ủy, Phòng Tài chính-KH huyện Định Hóa là nơi tôi công tác trong thời gian qua, đã giành cho tôi những điều kiện tốt nhất để tôi có thể học tập và hoàn thành luận văn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới: Tiên sĩ Triệu Đức Hạnh, người thầy hướng dẫn đã giúp tôi có phương pháp nghiên cứu đúng đắn, nhìn nhận vấn đề một cách khoa học, logic qua đó giúp cho đề tài của tôi có ý nghĩa thực tiễn và khả thi.

Cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp những người đã luôn ở bên tôi động viên, chia sẻ và giúp đỡ tôi.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2016

Tác giả

Lương Thế Đồng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC SƠ ĐỒ.....	x
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	4
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp mới của đề tài.....	4
5. Kết cấu của luận văn	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ SỰ THAM GIA CỦA CÁC HỢP TÁC XÃ TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI.....	6
1.1. Cơ sở lý luận về sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới	6
1.1.1. Xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	6
1.1.2. Sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới.....	9
1.1.3. Nội dung đánh giá sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới	16
1.2. Cơ sở thực tiễn về sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới	24
1.2.1. Kinh nghiệm của huyện Sơn Dương tỉnh Tuyên Quang	24
1.2.2. Kinh nghiệm của huyện Phú Bình tỉnh Thái Nguyên.....	26
1.2.3. Bài học kinh nghiệm đối với huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên	27
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	30

2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	30
2.2.2. Phương pháp tổng hợp số liệu.....	31
2.2.3. Phương pháp phân tích số liệu	31
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	34
Chương 3: THỰC TRẠNG SỰ THAM GIA CỦA CÁC HỢP TÁC XÃ TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA TỈNH THÁI NGUYÊN	40
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	40
3.1.1. Vị trí địa lý	40
3.1.2. Đặc điểm địa hình	40
3.1.3. Đặc điểm khí hậu, thời tiết, thủy văn.....	41
3.1.4. Đặc điểm và tình hình sử dụng tài nguyên đất đai.....	42
3.1.5. Dân số và lao động.....	45
3.1.6. Tình hình phát triển kinh tế xã hội giai đoạn 2013-2015.....	46
3.2. Tình hình hoạt động của các HTX tại huyện Định Hóa	48
3.2.1. Số lượng	48
3.2.2. Lĩnh vực hoạt động	49
3.2.3. Quy mô hoạt động.....	53
3.3. Thực trạng sự tham gia của các HTX trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên.....	54
3.3.1. Sự tham gia trực tiếp của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới tại địa bàn nghiên cứu.....	54
3.3.2. Đánh giá một số tác động đa chiều của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới vùng nghiên cứu.....	65
3.4. Đánh giá sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Định Hóa.....	67
3.4.1. Đánh giá của người lao động tại các hợp tác xã	67

3.4.2. Đánh giá của cán bộ quản lý các hợp tác xã và cán bộ quản lý địa phương.....	69
3.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự tham gia của các HTX trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên	72
3.5.1. Yếu tố chủ quan	72
3.5.2. Yếu tố khách quan.....	79
3.6. Thành tựu và hạn chế về sự tham gia của các HTX trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên	83
3.6.1. Thành tựu	83
3.6.2. Hạn chế và nguyên nhân	84
Chương 4: GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG SỰ THAM GIA CỦA CÁC HỢP TÁC XÃ TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA TỈNH THÁI NGUYÊN	92
4.1. Định hướng và mục tiêu tăng cường sự tham gia của các HTX trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên.....	92
4.1.1. Định hướng tăng cường sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới của huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên	92
4.1.2. Mục tiêu tăng cường sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên	92
4.2. Giải pháp tăng cường sự tham gia của các HTX trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên	94
4.2.1. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, mở rộng sự tham gia của các bên liên quan.....	95
4.2.2. Tăng cường vai trò lãnh đạo của các cấp ủy đảng, chỉ đạo của các cấp chính quyền, các tổ chức chính trị xã hội đối với khu vực kinh tế tập thể	96

4.2.3. Hoàn thiện cơ chế chính sách, giám sát thực hiện, khuyến khích xây dựng mô hình hợp tác xã kiểu mới và nhân rộng các điển hình tiên tiến.....	98
4.2.4. Mở rộng liên doanh liên kết đối với hợp tác xã, ứng dụng khoa học kỹ thuật, đẩy mạnh liên kết tiêu thụ sản phẩm.....	99
4.2.5. Đào tạo kinh nghiệm quản lý, kỹ năng nghề nghiệp cho cán bộ quản lý hợp tác xã và người lao động.....	99
4.2.6. Mở rộng sự tham gia đối với các hình thức BHXH, BHYT, BHTN	101
4.2.7. Mở rộng sự tham gia của người lao động đối với các các tổ chức chính trị, đoàn thể, hiệp hội	101
4.2. Kiến nghị.....	103
4.2.1. Đối với Nhà nước	103
4.2.2. Đối với chính quyền địa phương.....	103
KẾT LUẬN.....	105
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	107
PHỤ LỤC	108

KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT

CNH-HDH	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
HTX	Hợp tác xã
LED	Phát triển kinh tế địa phương
NN	Nông nghiệp
NN-NT	Nông nghiệp - Nông thôn
SX-KD	Sản xuất kinh doanh
UBND	Ủy ban nhân dân
VND	Việt Nam đồng
XD	Xây dựng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Xác định cỡ mẫu nghiên cứu	30
Bảng 2.2: Mức độ tham gia của các HTX trong bộ tiêu chí nông thôn mới	36
Bảng 2.3: Đánh giá mức độ tham gia của các HTX trong bộ tiêu chí về xây dựng nông thôn mới	37
Bảng 2.4: Một số chỉ tiêu đánh giá sự tham gia trực tiếp của HTX trong xây dựng nông thôn mới	38
Bảng 2.5: Một số chỉ tiêu đánh giá tác động đa chiều của HTX trong xây dựng nông thôn mới	39
Bảng 3.1. Tình hình sử dụng đất đai của huyện Định Hoá giai đoạn 2013- 2015	44
Bảng 3.2. Tình hình dân số và lao động huyện Định Hóa năm 2015	45
Bảng 3.3. Một số chỉ tiêu kinh tế xã hội chủ yếu huyện Định Hóa giai đoạn 2013-2015	46
Bảng 3.4. Lĩnh vực hoạt động của các HTX huyện Định Hóa năm 2015.....	49
Bảng 3.5. Bảng tổng hợp phân loại kết quả phân loại, đánh giá hoạt động của các HTX năm 2015.....	51
Bảng 3.6. Quy mô hoạt động của các hợp tác xã trên địa bàn huyện Định Hóa giai đoạn 2013-2015.....	53
Bảng 3.7. Tình hình tham gia trực tiếp của các hợp tác xã thuộc nhóm Quy hoạch (tiêu chí số 1).....	55
Bảng 3.8: Tình hình tham gia trực tiếp của các hợp tác xã thuộc nhóm Hạ tầng kinh tế - xã hội (Tiêu chí số 2-9).....	57
Bảng 3.9. Tình hình tham gia trực tiếp của các hợp tác xã thuộc nhóm Kinh tế và tổ chức sản xuất (tiêu chí số 10-13).....	59

Bảng 3.10. Tình hình tham gia trực tiếp của các hợp tác xã thuộc nhóm Văn hóa- Xã hội- Môi trường (tiêu chí 14-17)	61
Bảng 3.11. Tình hình tham gia trực tiếp của các hợp tác xã thuộc nhóm Hệ thống chính trị (tiêu chí số 18-19).....	64
Bảng 3.12: Một số tiêu chí đánh giá tác động đa chiều của hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới vùng nghiên cứu	65
Bảng 3.13: Bảng tổng hợp kết quả kiểm định độ tin cậy các chỉ tiêu nghiên cứu - Đối tượng người lao động	68
Bảng 3.14: Kết quả đo lường thang đo Likert Scale người lao động tại các hợp tác xã địa bàn nghiên cứu	68
Bảng 3.15: Bảng tổng hợp kết quả kiểm định độ tin cậy các chỉ tiêu nghiên cứu - Đối tượng cán bộ quản lý HTX và cán bộ quản lý địa phương.....	70
Bảng 3.16: Kết quả đo lường thang đo Likert Scale cán bộ quản lý tại các hợp tác xã và cán bộ quản lý địa phương địa bàn nghiên cứu.....	70
Bảng 3.17: Phân tích SWOT sự tham gia của các hợp tác xã trong xây dựng nông thôn mới vùng nghiên cứu.....	90